

Леся Гижя (Едмонтон, Канада)

Збережемо мову!

У 2012 році в Україні з порушенням регламенту прийнято сумнозвісний закон про мову. Шляхом запровадження регіональних мов з правами державної мови Партія Регіонів зтягує Україну в склад Росії. Знищуючи українську мову, знищують душу нашої Батьківщини. Питання стоїть навіть гостріше: в Україні навмисне розповсюджується ненависть до української мови та всього українського, а нав'язується натомість усе російське. Триває постійний лінгвогеноцид, що розхитує й так до цього часу нестійкі основи української нації. Тому для кожного українця сьогодні мовчати і байдуже упокоритися перед злочинною владою є недопустимо і смертельно небезпечно. Нам, дітям України за її межами, належить міцно згуртуватися і стати на захист рідної мови. Перед нами стоять більш вагомі завдання, ніж перед тими, хто мешкає зараз в Україні. Через постійну виснаженість і заляканість на Батьківщині люди збайдужіли, бо страх як метод маніпулювання народом мало що змінився з часів сталінських репресій, хіба набув іншої, ще небезпечнішої форми: позірна «демократія», начебто «свобода», а насправді – підступна стратегія знищення.

Але «ще не вмерла України ні слава, ні воля»! Як спроба протистояти мовному геноциду 9 листопада, у день української писемності, в Рівному відбувся новий мовний турнір міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика. Справедливо зазначив Михайло Слабошпицький, голова Координаційної ради цього конкурсу: «Наш конкурс потвердив і для влади, і для всього суспільства – серед молоді справді є потяг до державної мови. Молодь відчуває і розуміє значення української мови в Українській державі і не мислить себе без її знання» (газета 'The New Pathway', November 8, 2012). Важливим є те, що конкурс імені Петра Яцика щороку відбувається в різних країнах світу, серед яких Канада грає одну з найголовніших ролей. М.Слабошпицький називає такий факт «дорогоцінним виявом української солідарності». До того ж, це має і важливе виховне значення – «школярі та студенти в Україні допевнюють в тому, що є дружна світова українська

родина, і що українська мова в неї – на пріоритетному місці», – стверджує п.Михайло.

Про живучість і потрібність ідеї підтримки рідної мови говорить немала кількість цих конкурсів – дванадцять, а це значить – сотні дітей підіймаються на п'єдестал переможця, підносячи туди з собою нашу мову. Антиукраїнські сили намагаються будь-якою ціною знищити конкурс, але вітальний дух молодих, талановитих українців, що люблять і знають українську мову, доводить інше – українська мова є жива, потужна, і їй належить бути першою і основною у своїй державі. А українська громадськість з усього світу, і Едмонтонська у тому ж числі, завжди підтримають українську мову. Це не пафосні слова, а конкретні дії і вагомі результати.

Основна функція стресу – мобілізувати захисні сили організму. Так, «український» Едмонтон активно відреагував на інородний мовний феномен, виписаний для України. Цієї осені, наприклад, відбувся ряд подій, які за своєю суттю, незалежно від того, переслідували вони таку мету чи ні, благотворно вплинули на розвій української мови, літератури, а також народних традицій та обрядів.

Передусім, побачив світ шостий том «Західньоканадського збірника». Без перебільшення, це головна гордість українців Канади, оскільки надрукований у видавництві Острозької академії за фінансової підтримки Альбертського товариства збереження української культури, Альбертської фундації збереження історичних пам'яток та Товариства українських піонерів Альберти, збірник більшою частиною свого накладу вирушить в українські університети, школи та інші заклади, де його вивчатимуть. Незаперечно, це живить і кріпить міцний зв'язок України зі своєю діаспорою. Збірник охоплює доволі широку і актуальну тематику, він містить захоплюючі та повчальні статті багатьох відомих, а також і нових авторів. Формат цієї статті не дає можливості назвати усіх дописувачів, тим більше всі праці вагомі і заслуговують на достойне пошанування, тому зацікавлений читач звернеться до самого збірника. Слід проте назвати людей, без чийого доробку ця книга не відбулася б. Це редакційна колегія у складі Ярса Балана, Богдана Кліда, Сергія Ціпка, Петра

Саварина та Світлани Мельник, а також редакторів Валерія Полковського та Миколи Сороки. На додаток до зробленого, на річних зборах членів Наукового товариства ім. Т.Шевченка в Едмонтоні 4 листопада редакційна колегія представила звіт про свою роботу над збірником і оприлюднила намір створення електронного варіанту збірника, який буде доступний на інтернет-сторінці. Роботу над електронним збірником уже розпочато, сподіваємось, незабаром вдячний читач матиме змогу насолоджуватися книгою в новому форматі. Поки збірник у дорозі, одна з його дописувачів, Наталя Гриців, уже розмістила свою статтю на сайті www.artsoflife.ca.

На річних зборах членів Наукового товариства ім. Т.Шевченка в Едмонтоні 4 листопада. (Світлина Arts of Life Studio)

Ще однією цікавою подією, що відбулася 20-го жовтня в Культурному Центрі Святого Івана, що в Едмонтоні, стала зустріч із Вірланою Ткач і Юліаном Китастиком, засновниками театральної компанії Yara Arts Group. Обоє приїхали з Нью-Йорку, щоб подарувати вдячним глядачам своє мистецтво.

Постать Юліана Китастого напрочуд багатогранна: композитор, співак, диригент, кобзар, бандурист, сопілкар, а також водночас і мистецький керівник Нью-Йоркської школи гри на бандурі, ансамблів «Гомін степів». ‘New York

Bandura Ensemble' та авангардного ансамблю 'Experimental Bandura Trio'. Творчі праці Вірлани своєю основою мають неповторні, глибинно народні джерела, автентичні та традиційні обряди і вірування українців. Загалом, усі постановки Yara Arts Group експериментальні за своєю суттю, включають проектування й багатогранне музичне оформлення, щоб викликати у глядача відчуття приналежності до часу, підкреслити оприсутнення у просторі, посилити його самоідентифікацію як представника української нації.

Виступи, що склалися з презентації й розповідей Вірлани та гри на бандурі і співі Юліяна, донесли до всіх присутніх творчий дух проектів. Слухачі переконалися у нерозривному зв'язку виконавців з українськими колективами. Йшлося також про їхню подорож до України, результатом якої буде приїзд до Нью-Йорку українських колядників зі славнозвісної Криворівні.

Юліян та Вірлана також залучили нашу знамениту «Шумку» та усім відомих українських співачок Ніну й Антоніну Матвієнків до нового спільного проекту – «Різдвяної коляди». Це знаменує собою єднальний характер найуспішніших українських проектів, в основі яких лежить спільність помислів, живий зв'язок з Батьківщиною й талант, помножений на працьовитість українців у географічній Україні та за її межами.

На світлині Юліян Китастиий (другий зліва) та Вірлана Ткач (друга справа) під час творчої зустрічі в Культурному Центрі при Катедрі Св. Івана в Едмонтоні. Перша зліва - поетеса Мирослава Уніат, в центрі – голова Едмонтонської та Крайової Управ Молоді УНО Мар'яна Сех з друзями і членами МУНО Олею Гижою, замісницею голови Анною Лагодою, та в другому ряду зліва направо - Павло Палихата і Андрій Андрієчко. (Світлина Наталі Гриців).

(На світлині голова відділу Союзу Українок при Катедрі Св. Івана в Едмонтоні Леона Бриджес вітає гостей з Нью-Йорку – Юліяна Китастого та Вірлану Ткач під час творчої зустрічі в Культурному центрі. (Світлина Наталі Гриців).

Щасливим випадком став приїзд до Едмонтону української поетеси Мирослави Уніат, авторки двох збірок поезій, виданих в Україні. Мирослава навчається в Університеті Альберти на магістерській програмі з українського фольклору. Дівчина привезла з собою новий стиль презентації віршів – відеопоезію. Молоду поетесу в червні цього року гостинно приймали в культурному Центрі члени катедри ім. Святого Івана. І ось, уже в листопаді, відбувся ще один творчий вечір Мирослави в залі УНО. Роль ведучого виконав талановитий молодий поет і музикант Андрій Ребрик. Хлопець також нещодавно приїхав з України, закохався у Мирославину поезію, і вони вдвох створили нетрадиційний спосіб донесення творчості до реципієнта. Андрій написав музику до Мирославиних віршів «Радій хвилині» та «Не заздрить».

Дарія Сторожук, яку добре знають в Едмонтоні, також подарувала слухачам дві пісні «Підступна невзаємність» та «Сповідь песиміста» на слова Мирослави. Поезія М.Уніат сучасна, актуальна, по-філософськи глибока, медитативна. Її авторка – молода дівчина, що нестримно залюблена в життя, поспішає мріяти, творити. Хоча від поезії віє свіжим вітром перемін, а кров будоражить, наче молоде вино, юнацьке бачення світу, внутрішній стан її ліричного героя сповнений мудрості, якогось життєвого досвіду з присмаком екзистенційного суму. Прикладом цьому слугує Мирославин вірш «Вони вірять в іншого бога», де ліричний суб'єкт торкається далеко не молодечої чи розважальної теми, а одвічної, гіркої правди життя, коли люди покидають Господа заради збагачення та влади. Насправді, це глибока біблійна тема, що свідчить про серйозний підхід авторки до написання поезії.

Приємною несподіванкою на творчому вечорі Мирослави став виступ двох скрипалів Skyler Hoffos і Anna Chudyk, які грайливо змагалися в майстерності гри на скрипці. Вони виконали чудову пісню «Верховино!». Прикметно, що артисти попередньо нікому не повідомили, що приготували сюрприз. Тому Наталя Гриців, яка активно опікується молодими талантами, вважає цей випадок добрим знаменням того, що поезія є потрібною людям. На цьому ж вечорі п. Наталя представила новостворений центр художнього слова «Сяйво» і використала для презентації відео зі студії 'Arts of Life' ту ж мелодію «Верховино» та свою поезію. Ольга Гижа, молода журналістка з України, прочитала вірш Наталі, що називається «Пісні та зорі». Незамінним відеоредактором і Мирославиних, і Наталиних відеопоезій став Андрій Андрієчко, без якого, власне, свято не відбулося б.

На творчому вечорі поетеси Мирослави Уніат в залі УНО, зліва направо: Едмонтонський поет Леонід Коровник, Наталя Гриців, Ольга Гижа, Андрій Андрієчко, Мар'яна Сех, Андрій Ребрик, Мирослава Уніат, Володимир Гриців, Дарія Сторожук, Скайлер Гоффос і Анна Чудик. (Світлина студії Arts of Life).

З легкої руки та невтомної вдачі Наталі Гриців в Едмонтоні, і не лише тут, планується ще багато творчих зустрічей. Нещодавно стало відомо, що до Едмонтону приїхала ще одна сім'я – Владислав і Леся Гижі, обоє мають вчені ступені у царині літературознавства. В Україні вони займалися науковою та викладацькою діяльністю. Леся також пише вірші, має видану в Україні збірку поезій.

Знаний поет Леонід Коровник, поет і музикант Андрій Ребрик, усім відома Наталя Гриців, а також Леся Гижа, з ініціативи і за участі Мирослави Уніат вирішили об'єднатися в центр художнього слова «Сяйво». Принагідно, «Сяйво» - це нова творча група авторів, до якої можуть приєднатися бажаючі поети, письменники, а також поціновувачі мистецтва слова. Центр ставить собі за мету створення та пропагування поезії, написання творів для театру, згуртування поетів, щоб засобом поетичного слова, через відео презентації та

майстер-класи прищеплювати і розвивати любов до поезії і творчості, а з тим, і до вивчення української культурної спадщини.

Мирослава Уніат

Не вірю я, що патріоти вмерли,
Не вірю, що багатство – людства культ.
Не вірю, що всі цінності і перли
Сьогодні люди просто продають.
Я вірю у добра святе начало.
В красу і чесність кожної душі...
Хай світ навколо стане п'єдесталом
Добра і щастя, мудрості й краси.

Наталя Гриців

Я обіцяю світові любов.
Душі – свободу, віру – небесам.
Дорогам – вільні кроки без оков
І ріки, повні вод – життя мостам.

Леся Гижя

Я вірю в те, що сила духу
З благословенної, могутньої руки
Воскресить твою, мій народе, душу
Для славної, великої мети.